

Genrejsningen af mindekors i Vig vakte minder om finske børn

Et smukt og særegent mindekors på Vig Kirkegård fortæller en lille bid af Danmarkshistorien under 2. verdenskrig, hvor finske børn kom til landet.

AF TOVE BONNICHSEN

Seija - født i Finland 4. november 1937 - død i Danmark 4. januar 1944 står der på et smukt træ Kors på Vig Kirkegård.

Korset, der torsdag blev genrejst efter restaurering, fortæller en sorgelig historie om en lille seks-årig finsk pige, der døde langt hjemmefra. En begivenhed,

der dengang blev fulgt af hele sognet i Vig.

Venstrebladet bragte kort efter hendes begravelse i Vig Kirke et eftermæle, der bl.a. beskriver hendes ankomst med toget til Vig Station. »Hun var en lille Finnepige paa 6 Aar, en af den mange, som Krigen fjernede fra Hjem og Fædreland. For to Aar siden kom hun fra sit Hjem sammen med

en Bror og mange andre for at finde et midlertidigt Hjem her. Og en Dag stod hun paa en lille Landstation, fattig, daarligt klædt og forskræmt. Trods de fire Aar saa hendes lille Barneansigt træt og gammelt ud, hærgnet af krigens mange Rædsler.«

Seija kom til Vig den 21. december 1941 for at finde et midlertidigt hjem hos præsteparret, nu afdøde provst og sognepræst i Vig, Christian Petersen, og hans nulevende 95-årige hustru Agnete Rosendal Petersen.

Seija kom fra et lille fattigt skovarbejderhjem i Pori i Finland, hvor krigen hærgede. Her havde hun forud

for togrejsen, der varede omtrent fjorten dage, efterladt sine forældre og otte søskende - med i toget var også hendes et par år ældre bror Erkki, der fik et midlertidigt hjem hos installatør Ancher Jensen i Vig, der senere adopterede ham.

- Hun var lille og forskræmt, da hun kom. Det var synd, at hun blev skilt fra sin bror, men snart indtog hun hele præstegården, og hun lærte dansk i løbet af nul komma fem. Det sjoveste var, når hun skulle i seng. Hun havde aldrig haft en dyne eller sin egen seng, så dynen blev nusset i den grad, fortæller hendes plejemor Agnete Rosendal Petersen.

Sognet samlede ind til gravmæle

Broderen Erkki levede hele sit liv i Vig. Han døde i sommer og efterlod hustruen Ester Ancher Jensen og tre børn. Ester Ancher Jensen fortæller, at de gennem tiden har haft kontakt med familien i Finland - to brødre lever stadig der. Hun har

Venstrebladet fulgte begivenheden om de mange finske børn, der kom til Danmark som et led i Finlandshjælpen under krigen. Her ses situationen, da 37 børn ankom til Nykøbing den 21. december 1941. Der var 50 børn med toget, da det forlod Holbæk. Nogle stod af undervejs, og de tre stod af i Vig - det var Sisko, Erkki og lille Seija, der døde af falsk strubehoste seks år gammel.

I torsdags genrejste familien Rosendal et mindekors over den lille finske pige Seija, der kom til deres hjem fra Finland kort før jul i 1941. For plejemoderen, den tidligere præstefru Agnete Rosendal Petersen, der her ses ved korset, er det afslutningen på en vigtig epoke i hendes liv. Foto: Mie Neel

alt for stor. Jeg måtte ikke være der, men jeg insisterede på at våge hos hende. Vi sang »Her komme, Jesus, dine små«, og inden vi var færdige, blev hun for træt, og kort tid efter døde hun i mine arme, fortæller Agnete Rosendal Petersen bevæget.

Hun fortæller, at Seija faldt så godt til i præstefamilien, at præsteparret gjorde sig mange bekymringer om, hvordan det ville blive den dag, hun skulle hjem til Finland. Deres bekymring beskrives også i pigens eftermæle i avisen. »...inden de to Aar var gaaet hørte hun med til familien, saa man næsten ængstedes ved Tanken om den Dag, da hun skulde tilbage igen.....hun havde hørt de hjemvendte Finnebørns Hilsen i Radioen. »Saadan skal du være med at synge næste Aar, og saa skal vi sidde og lytte efter din Stemme«, sagde hendes Plejemor, og den lille svarede: »Ja, men naar jeg saa er konfirmeret, kommer jeg herved for at være Pige hos dig, Mor, for jeg kan ikke undvære dig.«

Bekymringen kunne de have sparet sig. Seija kom aldrig hjem. Hun døde, som nævnt, seks år gammel. Avisen berettede følgende:

»Et telegram til en Far og en Mor i det fjerne Karelen. En lille Barnegrav paa en Sjællandsk Landsbykirkegaard. En Præstefamilie, der sørger, som om det var en af deres egne, der var gaaet bort.«

I dag ses kun det smukke gravminde - et kors af birketræ, der blev sat i stedet for en sten, fordi præsten og plejefaderen, Christian Petersen, der var provst og sognepræst i Vig i en årrække, ville, at det skulle være af materiale fra hendes eget land.

Da de smaa Finner kom til Nykøbing.

De blev modtaget med Orkestermusik og Borgmestertale.

37 smaa, blege finske Børn steg i Gaar Eftermiddags ud af et stærkt tætsluttet Toget paa Nykøbing Baa. mark kunde yde under Broderfolkets Kamp for Friheden. Fru Gideon ledede Fordelingen

stadig den lille kuffert, han havde med sig, da han kom med toget, ligesom også nogle små finske børnebøger er bevaret.

- Seija blev som en søster for os fire drenge i præstegården. Det var jo meningen, at de finske børn skulde tilbage, men det nåede Seija ikke. Hun døde af falsk strubehoste den 4. januar 1944. Det var en begivenhed, der fyldte meget i vores liv dengang, fortæller Jørgen Rosendal, der nu har fået restaureret det træ Kors, der dengang blev sat på hendes grav.

- Hele sognet deltog i begravelsen af hende, og der blev lavet en indsamling til et gravmæle. Korset blev nedtaget for et par år siden,

fordi det var ældet, og nu har jeg fået det restaureret, fordi det er et bevaringsværdigt gravminde - træmindesmærker er sjældne i Danmark. Vi har mange minder om Seija og samtidig fortæller det jo også om en epoke i Danmarkshistorien, fortæller Jørgen Rosendal.

Korset blev tegnet af en af de fynske malere, Hans Rasmussen, Fåborg. Pengene til gravmælet blev dog ikke brugt til korset, idet tømrermester Waldemar Jensen, Lille Egebjerg, udførte det gratis. De mange penge - en avisnotis i Venstrebladet fra den tid fortæller, at der var tale om et anseeligt beløb - 1.759 kroner, blev i stedet sendt til Fin-

landshjælpen. Senere voksede beløbet til mere end 2.000 kroner.

Døde i armene på sin plejemor

- For mig betyder det, at korset er restaureret og genrejst, at jeg får afsluttet en vigtig epoke. Seija var en utrolig stærk lille pige. Nyttårsdag blev hun syg. Jeg vågnede om natten, fordi hun hostede. Det var falsk strubehoste, og næste dag blev hun indlagt på epidemifdelingen på sygehuset i Holbæk, hvor hun døde i mine arme den 4. januar. Der var koldt og mørkt - de tog uldtrøjen og nattøjet af hende og iførte hende en kold vadmelsdragt, der var